

A pesti utca

Mit játszanak a gyerekek? – Tavaszi kép ősszel

Nagy térség közepén komor középület. Afféle újkori vár. Több udvara van, folyosói, lépcsőháza. Kívülről meglehetősen zárt, befelé élő. Ezt a várat egy csapat öt-tíz éves fiúgyerek birtokába vette. Titokzatos, apró csoportok sompolyognak elő egyik-másik lépcsőház menedéke alól, másutt zszibonganak, döngenek, mint a méhraj. Előőrök bukdácsolnak. Indián ordítás hallik. Közelharc.

Mi történik itt?

Kis emberek játszanak.

Vajon mit játszanak a mai gyerekek?

Feltétlenül és kizáróan háborúsdit. Apró rablóhadjáratokat és általános nagy világháborút. Robbantószerkeiket, mérgekgázaikat pincegádorok alá rejtik. Szervezetük tökéletes. Minden csapatnak van – titkos fegyverraktára.

•

Ma, mikor oly sötét az élet, tavasziasan derűs képet látunk a komor őszidélelőttön. Új doktorokat avatnak.

A Pázmány Péter tudományegyetem fényes díszterme zsúfolásig megtelt szülőkkel, hozzátartozókkal, barátokkal. Kilenc fiatal jogászt, kilenc fiatal orvost s egy bölcsészt avatnak doktorrá.

A háttérben Pázmány Péter arany-alakja mögött ifjú diák tartja a nagy aranykeresztet. Oldalt Mária Terézia és II. József császár hatalmas arcképe, I. Ferenc József mellszobra. A dobogó fölött, a félkörben futó erkélyről kétoldalt két szűzmáriás lobogó leng.

A dobogón hosszú, letakart asztal, rajta közepén pirosbársony, kócsagtollas magyar kucsma. Kétoldalt két szál gyújtatlan gyertya. Amint a mennyezet-csillár rájuk veti sugarát, tompa fényben tündököl mind a kettő. Kétoldalt állanak sorfalat az avatandók. A jogászgyerekek többnyire frakkot, fehér kesztyűt viselnek, s vadonatúj lakkcipőjük tükrében megcsillan a

fénysugár. Az orvosok szerényebb, zárt fekete zakót hordanak. Most belép az aranyszínóros, zöld atillás szolga, kezében hozza a súlyos ezüst, szűzmáriás jogart, a „pélium”-ot. Mindenki föláll. Sorba bevonulnak egymás után a rector magnificus s a négy dékán. Nyakukban a hagyományos aranylánc. Középre ül a rector magnificus, jobbra mellette a hittudományi, balra a jogi, jobbszélről az orvosi, végül balszélről a bölcsészettudományi kar dékánja foglal helyet. (Ez az elhelyezkedési sorrend kötelező, s a magyar egyetemen fölállított fakultások időbeli sorrendjében történik.) A rektor megnyitja az ünnepélyt. Most egyik egyetemi polgár előlép, s kéri, hogy avassák föl őket. A rektor kívánja a kötelező esküt. Ki-ki két ujját a szűzmáriás jogarra helyezi, s az együttes eskü elhangzik: „Esküszöm az élő Istenre...” A rektor ismét megszólal: „Készek vagyunk önöket kézfogással doktortársunkká fogadni”. Az ifjak kézfogásra járulnak. A kézfogás ugyanabban a sorrendben történik, mint a dékánok elhelyezkedése.

– Doktorrá fogadom, doktorrá fogadom – hangzik egyre. A fiatal orvosok mélyen, alázattal meghajolnak a tudomány tekintélye előtt. Egy ifjú néhány kimért szóval megköszöni az avatást.

– Most pedig szívből üdvözlöm önöket, fiatal doktortársaim – fejezi be az ünnepet a rektor. – Isten vezérelje önöket.

Anyák, keresztanyák szemében könny csillan. Az ország legfiatalabb doktorai sápadtan, meghatottan lépnek le a dobogóról. Milyen fiatalok. Még úgyszólván gyerekek. Fényes, dús hajuk lobog, sima bőrüket még nem szántotta föl a gond, szemük ragyogását még nem törte meg. Üdvözlések, szégyenlős rokon csókok, lopva odadugott apró ajándékok várják őket. Egyik-másiknak eljött az elemista tanítója, a középiskolás osztályfőnöke is. Büszke a – fiára! Van olyan, akinek már a menyasszonya is itt van.

Egyik újonnan avatotthoz az utcán máris orvosi tanácsért fordul egy kislány. Ez az első páciense.

1931. október 31., szombat, 5. old.